

A la conférence internationale pour la paix et la justice au Proche-Orient, réunie à Bologne Israéliens et Arabes appellent à une paix sans annexions fondée sur le respect des droits nationaux du peuple palestinien

ברי דהקד על ניתוח המינסק, מודגשות ההגות המיזים העיקריות שעליהן נסב הוויכוח, וכן המילים שזויפו עליהן הידיעות המסוברות שיהיו (החדרו לעיתוני ישראל).

(דהקד הנוסח המלא, המוסמך והמרויך שר ה"קריאה" שנתקבלה פה אחד בתום ועידת בולוניה. זהו המינסק היחיד שנתקבל בי ועידה.

קריאה

כספי וצבאי, נושאת ארצות-הברית באחריות עיקרית למצב הקיים.

מצב זה מאיים על השלום במזרח התיכון, ביס-התיכון ובעולם.

ועידה זו פונה בקריאה דחופה אל העמים בכל הארץ צוה, למען יבטאו בצורה נמרצת את החלטתם להשיג פיתרון מדיני לסיכסוך במזרח התיכון, על-ידי ביצוע המלא של החלטות האו"ם מ-22 בנובמבר 1967 וח-4 בנובמבר, 1970, הכרוכות, בראש וראשונה, במינוי הכוחות המזוינים של מדינת ישראל מכל השטחים הערביים המוחזקים מאז יוני 1967, והכרה בזכויות החוקיות של העם הערבי הפלסטיני, זכותו להגדרה עצמית, יחד עם הזכות של כל העמים וכל המדינות במזרח התיכון לקיום, לעצמאות, לריבונות ולביטחון. הוועידה מפנה קריאה זו גם למלמטים ולמשטלות של כל הארצות, לאור אחריותן לחשגת שלום צודק במזרח התיכון.

העולם נספך לשלום בריקנימא, המבוסס על עקרונות האו"ם ועל הזכות של כל העמים לחליט בעצמם על גורלם.

הוועידה הבינלאומית למען שלום וצדק במזרח התיכון נערכה בבולוניה (איטליה) מ-11 עד ה-13 במאי, 1973.

היא הפגישה את נציגיהם של אירגונים בינלאומיים ומרחביים, ומישלחות ייצוגיות מארצות באירופה, אסיה, אמריקה, אפריקה, ארצות ערב וישראל, המבטאות נקודות-השקפה שונות, אך המאוחדות בשאיפה למצוא את האמצעים להתבטח שלום צודק ובר-קיימא במזרח התיכון.

מאז מילחמת יוני 1967, המשיך המצב באיזור זה להתדרדר. הממשלה הישראלית ממשיכה, אחרי ששנים, להחזיק בשטחים ערביים באמצעות כוחותיה המזוינים. היא מתקדמת ביישוב השטחים האלה ומגבירה את הצעדים שנועדו לחולל בהם שינויים דמוגרפיים וטריטוריאליים. היא ממשיכה להפר את החלטות שנתקבלו באו"ם. היא שואפת, כמו הכוחות הריאקציוניים הערביים, להרוס בכל הזדמנות את הקיום הלאומי של העם הפלסטיני, ולהחליש את הנועזת-השיחורר הלאומית והסוציאלית של העמים הערביים.

בגלל תמיכתה במדיניות זו, במיוחד על-ידי הענקת סיוע

הצורך ב"פיתרון מדיני" — נוסח הדוחה, כאמור, בצורה חד-משכית עית את הפיתרון המילחמתי. תחיי לה הוצע שעמית-העולם יבטאו את החלטתם, "לכפות" פיתרון זה. לפי דרישתנו נמחקה מילה זו, ובאה במקומה המילה, "להשיג".

איזכור החלטת מועצת-הביטחון 242 (מח-22 בנובמבר 1967), בא לקבוע עובדה שהמשתתפים ה"עיראקיים, הסוריים והפלסטיניים מקבלים העלטה זו — צעד מהפכני. הניסוח בדבר זכויות הפלסטינים תואם את השקפתנו. הוא צמוד, באותו מישפט עצמו, להכרה בזכות כל המדינות במזרח התיכון (וישראל, כמובן, בתוכן), "לקיים, לעצמאות, לריבונות ולביטחון". ה"מילה, "ביטחון" נוספה על פי דרישתנו המפורשת.

הניסוח, "כל המדינות" לקוח מ"החלטת 242. הואשמו בכך שהסכמנו לגיטוזה, וכאילו יש בכך התעלמות מקיום ישראל. זהו ישטות גמורה. אמנם נכון שהערבים ה"יורתיקציוניים אינם אוהבים להזכיר את השם המפורש "מדינת ישראל", אך באותו סעיף עצמו מופיעות שתי מילים אלה — תוך איזכור, שניו הכוחות המזוינים של מדינת ישראל". איזכור זה לא בא במיקרה, והוא בא להמתיק לכמה מהערבים את הגלולה של ההכרה המפורשת במדינת ישראל. לנו היה חשוב יותר לקבוע חד-משמעית שכל הערבים, כולל הסוריים והפלסטיניים, מכירים בקיומה בריבונותה ובביטחונה של ישראל. מאשר לעמוד על ניסוח שעלול היה להערים מיכשולים בדרך ה"הכרה הואח.

בשני הפסקים הסופיים מדובר שוב על "שלום צודק" ו"שלום בריקנימא" כיעד ב"ל עדי. זהו המשמעות המדינית — בניגוד לסילופים, לגוסחות המזוינות ולפירושים המופרכים שהופצו על-ידי מנגנון-השקף הסמיו. המינסק נתן לנו את כל הדברים החיוניים שרצינו בהם — והוא מהווה פשרה שכל הצדדים יכלו לעמוד בה. בש"ביל העיראקים והסוריים היה זה קשה הרבה יותר מאשר לנו. אולם, כפי שאמרתי עוד בוועידה עצמה — הנוסח, עם כל חשיבותו, חשוב בעיני פחות ממה ש"החירה בוועידה עצמה — התקדים ההיסטורי של דיון משותף, ישראלי-ערבי, גלוי ופומבי, על ה"דרך להשגת הייעד היחיד לכולנו: השלום.

לית מבין שבין שתי המילים ה"דומות-בצליל אין כל קשר. הוצע לומר בסעיף זה שממשלת ישראל פעלה, יחד עם הריאקציה הערבית, "לחיסול העם הפלסטיני". מכיוון שמה יכול היה להשתמע חיסול פסי, נמחקה, לפי דרישתנו הנמרצת, המילה, "לחיסול", ודובר על הקיום ה"לאומי".

מכוננת-הוויף של מישרד-החוק, שהופעלה ברגעים המכריעים, הפ"צה כאילו מאשים המינסק את ישראל שהיא מאיימת על שלום העולם. אין לזה שחר. הנוסח קובע ש-מצב זה" מאיים על השלום. לא נאמר בשום מקום כי ישראל לבדה אחראית למצב הקיים. מוזכרות ב"פירוש, "כוחות ריאקציוניים ערביים" וארצות-הברית כשותפים ל"מצב — אך גם עליהם לא נאמר שהם גרמו למצב זה לבדם. הסעיף הקובע הוא המפרט את תנאי השלום. הוא מעלה על נס את

Divers orateurs Israéliens ont salué le courage de M. Mohyeddine, qui, dans son allocution, a accusé tout à la fois la « réaction arabe » et les milieux dirigeants de l'Etat Juif d'entretenir le conflit au Proche-Orient. Très applaudis également, MM. Uri Avnery, membre de la Knesset, Naton Yalín Mor et Yossef Amitai (SIAH) ont dénoncé le chauvinisme dans les deux camps; ils ont indiqué que le patriotisme israélien bien compris devrait contribuer à une paix fondée sur la sécurité, la souveraineté nationale et la liberté des peuples israélien, palestinien et arabes.

לה מונד

שליחו של העי"תון החשוב ביותר באירופה דיווח על הוועידה במאמר גדול, תחת הכותרת (למעלה): "ישראלים וערבים קוראים לשלום ללא סיפוח. ה"מבוסס על כיבוד הזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני". בידיעה נאמר: "כמה נואמים ישראליים הצדיעו לאומן-הלב של מר מוחייאל-דין, שהאשים בנאומו בעת ובעונה אחת את, "הריאקציה הערבית" ואת החוגים השליטים במדינה היהודית בקיום הסיכסוך במזרח התיכון. למחיאיות כפיים רמות זכו גם האדונים אורי אבנרי, חבר-הכנסת, נתן ילין-מור ויוסף אמיתי (ש"ח), שגינו את הלאומנות בשני המח"נות. הם קבעו שהפטריוטיזם הישראלי האמיתי צריך לעזור לשלום שיתבטל על הביטחון, הריבונות הלאומית והחרות של העם הישראלי, הפלסטיני ועמי ערב.

הערותיו של אורי אבנרי:

דרושה עין פוליטית מאומנת כדי לעמוד על כל הדקויות והמשמעות יות של נוסח זה. שהושג בדיונים אינסופיים, תוך מאמץ להשיג נור"סח שיוכל להתקבל (ואשר יחייב) עיראקים, סורים ופלסטינים בצד הישראליים.

קודם כל, מה שאין בו: אין בו גינוי של מדינת-ישראל. אלא, כמה מן הערבים העלו דרישה זו, והיא לא נתקבלה. גם בתיאור המעשים השליליים בשטחים, לא מדובר על "מדינת ישראל", אלא על "משלת ישראל" — כלומר, יש הבחנה ברורה בין המדינה עצ"מה ובין מדיניות שלילית של ממשלתה.

אין בה זכר לדרישה לסנקציות, כפי שדרשו כמה מיידיה-הערבים. נוסח הקריאה פוסל לחלוטין, ב"צורה שאינה משתמעת על שתי פנים, את תוכנית הסידאיון לכינון "מדינה פלסטינית דמוקרטית איחודית, ולא פלסטינית ביהודה, שבה יהיו מוסלמים, נוצרים ויהודים ב"יחד". שימת ה"דגש על קיום ישראל באה לדחות דרישה זו מכל וכל. תמורת צעד חשוב זה, לא הוזכר במינסק זה במפורש הטורר הערבי.

הקריאה דוחה (מבלי להגיד זאת במפורש) את הטענה שרק בדרכי מילחמה ניתן להתזיר את השטחים שנכבשו במלחמת ששת-הימים, ו"קובעת את, "הפיתרון הפוליטי" כ"ייעד יחיד.

בהקדמה נתקבלה דרישתנו ש"כבר בסעיף הראשון יועלה על נס התקדים ההיסטורי של מינסק ערב בין כוחות השלום, "מארצות ערב ומישראל". בכך יש גם הכרה ב"קיום מדינת-ישראל כבר במילים הנותחות.

באותו סעיף הוזכר הייעד החיו"בי: "שלום צודק ובריקנימא". הסכמת העיראקים, הסורים והפלס"טינים לגוסת זה הוא חשוב ביותר. בסעיף על מעשי ישראל בשט"חיים אין, כאמור, גינוי מפורש, ו"נקבע הבל ברור בין, "הממשלה הישראלית" ובין המדינה עצמה, דבר שערבים רבים עדיין מסרבים לעשותו. הנוסח מדבר על "יישוב" השטחים ("קולוניזציה") — ומגנ"ןוהיוף פירסם כאילו מדובר על "מישטר קולוניאלי". כל יודע אנג"ר

והנה עוד מוזון למחשבה: אם מישרד-החוקין יפוך לשקף במצח נחושה, לזיוף ולסלף בחופשיות כזאת בעניין שיש לו עדייראיה ישראליים, המסוגלים להגיב ולהי"כוח את ההיפך — איד וכמה הוא משקך מדי יום כיומו, בעניינים שאיש מאיתנו אינו יכול לברוק אותם?

גם לזכה ובן-אהרון

בולוניה היתה מאורע היסטורי, מפני שהישראלים והערבים שיתפו פעולה בכל השלבים, כדי למנוע פרובוקציות מכל סוג שהוא.

הדברים הקיצוניים שהושמעו על-ידי כמה דוברים פרו-ערביים התנדפו בחלל כעשן. כל הפרובוקציות נמנעו על-ידי מאמץ משותף שלנו ושל ידידינו הערביים, והעובדה המכרעת בוועידה היתה לדעת הכל, הגימה הקונסטרוקטיבית, ה"ישראלית-הערבית המשותפת, של היפוש הדרך לשלום.

(על רקע זה מאלף במיוחד הדיווח של שליח לה מונד, החשוב בעיתוני אירופה, שנה ככל ישיבות הוועידה, ושהעלה

השגריר

הוויאט-נאמי שנאם בוועידה, נקט תח"ל קו אנטי-ישראלי חריף, שינה את עמדתו כליל כאשר שמע על הפעולות בישראל למען השלום בוויאט-נאם.

על גס במאמרו דווקא נימה זו). הוצאה זו הושגה, בין השאר, בגלל עוב"דה שעוררה בארץ ביקורת רבה: צימצום המישלחת הישראלית. תמכתי בצימצום זה מלכתחילה. היה ברור כי הוועידה הראשו"נה מסוג זה תהיה עדינה מאין כמות, שכל נימה צורמת והורגת מצדינו עלולה לגרום לפיצוץ. לכן סברתי שמוטב להס"תפק במישלחת קטנה, מצומצמת, גם אם היא בעלת בסיס ציבורי צר למדי, במקום להילחם למען הוגנת מישלחת גדולה. ש"תבהיל את הערבים, ושכמה מחבריה עלו"ליום להיתפס לסיגנון בלתי-שקול, במת"כון (כדי להיות גיבורים בבית) או מתוך חוסר-ניסיון.

החשוב היה, לדעתי, לקבוע את התקדים הראשון, ללא הפרעה. אני משוכנע שעכשיו, אחרי שנקבעו תקדים היסטורי זה, אפשר יהיה להעזות כפעם הכאה את האפשי"רות להפגיש את הערבים גם עם נציגים ישראליים הקרובים יותר למינסק, ושמעמדתם בשאלות-המפ"תח אינה כה חדי-משמעית, כמו דובה אולאב, אברהם מלמד, יצחק בן-אהרון.

מבולוניה לבורגניה

אם יהיה המשך לבולוניה? ה"דריעה הכללית בסיום הוועי"דה היתה: בן, הנסיון הצליח מעל"לכל המשווער. אפשר וכדאי ל"המשיך.

מבחינת יצירת האווירה והכשרת הקר"קע, כבר מתחילה הוועידה להעלות תור"צאות.

אין ספק שיוזמת בורגניה, ש"כאה כתיאום עם אר"סאראת, כפי"שר עם הזמנת שיחה ישראלי ל"י